

ଶିଳ୍ପ ମାହିତୀ

বিজয়া ডেকা।

সহযোগী তথ্য মূরব্বী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ

সময়ৰ অগ্রগতিত প্রতিগ্ৰাকী শিশুৰে এটা সময়ত প্ৰাণ চক্ৰল
হৈ পৰে যাৰ বাবে নজনাক জানিবলৈ, নেদেখাক চাৰলৈ সিহঁত
কৌতুহলী হৈ উঠে। বহুসময়ত কৌতুহলী মনৰ বাবে সিহঁতে বিভিন্ন
প্ৰশ্ন সুধি ডাঙৰক ব্যতিব্যস্ত কৰি তোলে। নিজৰ চাৰিওফালৰ পৰিবেশ
শিশুৰ বাবে সদায় বঙ্গীণ। শিশুৰ কঞ্জনাপ্ৰবণ মনৰ অনুভূতি উপলক্ষ
কৰি সিহঁতৰ বাবে উপযোগী কৰি যি সাহিত্য বচনা কৰা বা লেখা হয়
এক কথাত সেয়ে শিশু সাহিত্য। সপোনৰ পৃথিবীত উটি-ডাঁহি ফুৰা,
নিজৰ পৃথিবীখনতে বিচৰণ কৰি আঞ্চলিক লাভ কৰা, হাঁহিবে সৰণ
জয় কৰা, সকলোকে অনুকৰণ কৰা, পিতৃ-মাতৃৰ মৰম বিচাৰি ফুৰা,
স্বাধীন চিতিয়া মনৰ, অলপতে ঠেহ ধৰা আদি ইল শিশুৰ বৈশিষ্ট্য।
এনেবোৰ দিশ সামৰি যি সাহিত্য বচনা কৰা হয় সেয়েই শিশু সাহিত্য।
অৱশ্যে ইয়াৰ দুটা অৰ্থ হ'ব পাৰে- (ক) শিশুৰ বাবে বচনা কৰা আৰু
(খ) শিশুসকলে বচনা কৰা। এই শিশুবোৰক কেন্দ্ৰ কৰি নানা ধৰণৰ
বচনা আছে। সেইবোৰ ভিতৰত নিচুকনি গীত, ওমলা গীত, সাধুকথা,
আইনাম, বিভিন্ন ধৰণৰ গীত-মাত আদি উল্লেখযোগ্য। সুখে দুখে
প্ৰচলিত হৈ আহা বা সুখ বাগৰি জীয়াই থকা পুৰণি নাম, পদ, মালিতা,
ফকৰা-যোজনা, বচন, সাঁথৰ, সাধুকথা, নিচুকনি গীত, ওমলা গীত
আদিয়ে সময়ৰ সোঁতত লিখিত কৰণ পালে।

শিশুর মানসিক বিকাশ আৰু শুন্দি চিন্তা বাবণা গঢ়ি দেখা।
ক্ষেত্ৰত শিশু সাহিত্যৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। অৱশ্যে
শিশুসাহিত্য বচনা কৰা তেনেই সহজ নহয়। শিশুৰ মনৰ প্রতিবা বয়সৰ
প্রতিলক্ষ্য বাখিহে শিশু সাহিত্য বচনা কৰা দৰকাৰ। শিশুৰ কৃষি-অভিজ্ঞতা
বা শিশুৰ মানসিক প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰিব পৰা সাহিত্য বচনা
কৰিবলৈ লেখক শিশুৰ দৰে কোমল অস্তৰৰ হোৱা অতি প্ৰয়োজনীয়
কথা। বিজ্ঞানৰ মতে শিশুৰ স্মভাৱ চৰিত্ৰ যি লেখকৰ মনত ভাঁহি উঠে
ত্ৰেওঁহে শিশুৰ বাবে মন পৰশা লেখনি লেখিব পাৰে।

বয়স অনুপাতে শিশু সাহিত্য ভিন্ন কচিসম্পন্ন তথা বিভিন্ন দিক্‌দর্শন হোৱা উচিত। তেনেই কুমলীয়া শিশুহৃত্ব বাবে লিখনিসমূহ সচিত্র হ'ব লাগে। ভাষাব সৰল ব্যৱহাৰ আৰু ঘৰিৰ প্ৰয়োজন হ'লৈ শিশুৰ বাবে ই আনন্দদায়ক হয়। ৩/৪ বছৰ বয়সীয়া শিশুৰ বাবে বঙ্গীণ ঘৰিযুক্ত কিতাপহে প্ৰয়োজন। সেয়ে পূৰ্ব প্ৰাথমিক স্কুলৰ পাঠ্যপুস্তিত ছবি আৰু ছন্দৰ প্ৰয়োগ দেখা যায়। গহ-বিৰিখ, চৰাই-চিৰিকতি, জীৱ-জগ্নি আদিৰ বঙ্গীণ ছবি আৰু সেইবোৰে কথা কোৱা, গান গোৱা, নৃত্য কৰা আদিয়ে শিশুৰ মনত বিমল আনন্দ দিয়াৰ উপৰিও তাৰ চাৰিওফালে থকা পৰিবেশৰ ওপৰত নানা ধাৰণা বিকাশত সহায় কৰে।

ବାଲ୍ୟକାଳର ଅର୍ଥାଏ ୬-୧୦/୧୧ ବହୁ ବୟସର ଶିଶୁର ମାନସିକ ବିକାଶର ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ବାଖି ବାସ୍ତର ଜୀବନର ଲଗତ ମିଳ ଥିବା କଥା ବା କାହିନିଯେ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ଥାନ ପୋରା ଆବଶ୍ୟକ । ଯିବୋର ପଡ଼ିଲେ ମାନସିକ ଉତ୍ସକର୍ମ ସାଧନର ଲଗତେ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଆହରଣ କରାତ ସହାୟକ ହଁବ ପାରେ । ତେଣେ କାହିନି ପଢ଼ି ଶିଶୁରେ ନିଜକ ବୁଝିବଲେ ସୁବିଧା ଲାଭ କରିବ ପାରେ ଆକୁ ଅଲପ ହଁଲେଓ ବାସ୍ତର ଜୀବନର କଥା ବୁଝିବଲୈ ସଙ୍କଷମ ହଁବ ପାରେ । ଦେଯେ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଅତିମାତ୍ରା ଅଲୌକିକ କାହିନି ବର୍ଜନ କରା ଶ୍ରେୟ ।

কৈশোৰ কালৰ (১২-১৮ বছৰ বয়স) শিশুৰ বাবে বচনা কৰা
সাহিত্যৰ বিশেষ স্থান আছে। এই বয়সৰ ল'বা-ছোৱালীৰ সামাজিক
বিকাশ ঘটে। নিজৰ অদৃম্য শক্তিৰ প্রতিও সিংহাংক কম-বেছি পৰিমাণে
সজাগ হয়। সেয়ে এনে স্তৰৰ বাবে বচনা কৰা সাহিত্যসমূহ এনে বিধৰ
হ'ব লাগে যিয়ে কিশোৰ-কিশোৰীৰ মানসিক খোৰাক যোগাব পাৰে;
কুচি-অভিভুচি পূৰণ কৰিব পাৰে। কাজনিক কাহিনী, প্ৰমণ কাহিনী,
বিজ্ঞানমূলক কাহিনী, গঠনমূলক কাহিনী আদিয়ে এই বয়সৰ ল'বা-
ছোৱালীৰ অন্তনিহিত শক্তি তথা মানসিক বিকাশৰ উন্নৰণ ঘটাই নিজৰ
দায়িত্ববোধ জগাই তুলিব পাৰে। দুঃসাহসিক কাম-কাজ কৰিবৰ বাবে

অভিপ্ৰেত হ'ব পাৰে।

শিশু সাহিত্য বচনাৰ বেলিকা কেবাটাৰ কথাৰ প্ৰতি চকু দিয়া দৰকাৰ। জাতি-ভেদ, হিংসা, লিংগবৈষম্য আদিৰ পৰা এই বচনাসমূহ উচ্ছত থাকিব লাগে। বাক্য চুটি, ভাষা সহজ-সৰল বা সহজ বোধগম্য হোৱা বিধিৰ হ'লেহে শিশু পঢ়িবলৈ আগ্ৰহী হয়। কাহিনীসমূহ বেছি বৰ্ণনাত্মক বা দীঘলীয়া নহৈ কথোপকথনৰ মাজেৰে আগবঢ়িলৈ মনোগ্ৰাহী হয়। সেইদৰে যুক্তাক্ষৰ যিমান পাৰি বৰ্জন কৰিব লাগে। মনোৰঞ্জন লাভ কৰাৰ লগতে বচনা সমূহ যাতে নৈতিকতা বা মূল্যবোধৰ বিকাশত সহায়ক হয় তাৰ প্ৰতিও সততে নজৰ বাখিলৈ ভাল। শিশুৰ মনত থকা কৌতুহল পূৰণ অথবা অন্ধবিশ্বাস আদি দূৰ কৰিব পৰা বিধিৰ হ'ব লাগে। উল্লেখযোগ্য যে বৰ্তমান সময়ত প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ সহজলভ্য মনোৰঞ্জন ব্যৱস্থাত বহু শিশু নিমজিত হৈ থাকে। পাঠ্যপুঁথিৰ তাগিদাৰ উপৰিও টিভি, ম্বাইলফোন, ইন্টাৰনেট আদিৰ মনোৰঞ্জনমূলক অনুষ্ঠানৰ আকৰ্ষণৰ বাবে শিশুসকলক গ্ৰহণ পৃথিৱীত প্ৰৱেশ কৰোৱাটো পিতৃ-মাতৃ তথা অভিভাৱকৰ বাবে এক প্ৰত্যাহৰণ স্বৰূপ হৈ পৰিষে। কিন্তু এবাৰ গ্ৰহণ সুবাস দিয়াৰ পাৰিলৈ কিতাপ শিশুৰ বন্ধু হৈ পৰিব পাৰে। সাম্প্রতিক সময়ত অলেখ কিতাপে বজাৰ চানি ধৰিছে। অৱশ্যে সকলোৰোৰ কিতাপ শিশুৰ বাবে উপযোগী নহয়। গতিকে কিমান বয়সৰ শিশুৰ বাবে কেনেধৰণৰ কিতাপ উপযোগী হ'ব পিতৃ-মাতৃ অভিভাৱক তথা শিক্ষকসকলে ঠিক কৰা উচিত। কোমলমতীয়া শিশুৰ মনত গ্ৰহণ বা কিতাপ পঢ়াৰ সু-অভ্যাস গঢ়ি তুলিবৰ বাবে ঘৰত এটি পঢ়াৰ পৰিবেশ থাকিব লাগে। আজৰি সময়ত ঘৰৰ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে পঢ়া দেখিলৈ শিশুৰো মন সেইদিশে ধাৰিত হ'ব পাৰে। জন্মদিন বা যিকোনো শুভদিনত, বিহ-পূজা আদিত কিতাপ উপহাৰ দিব পাৰি। পুথিভৰাল বা গ্ৰন্থমেলালৈ নিয়া আদি কামৰ দ্বাৰাও শিশুৰ মনত পঢ়িবলৈ ইচ্ছাশক্তি জগাই তুলিব পাৰি। খৰৰ কাগজত নিয়মীয়াকৈ অহা “শিশুশিতান” সমূহৰ প্ৰতিও অভিভাৱকসকলে দৃষ্টি দিয়াৰ লাগে। অসমৰ এক স্বেচ্ছাসেৱী অগ্ৰণী অনুষ্ঠান জ্ঞান-বিজ্ঞান সমিতি, অসমে শিশু তথা নৰ-সাক্ষৰ মাজত কিতাপ পঢ়াৰ আন্দোলন চলাই পঢ়াৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিবলৈ যত্ন কৰাটো এক লেখত লবলগীয়া কথা।

সাম্প্রতিক সময়ত শিশু উপযোগী ভালেমান আলোচনীও দেখা যায়। য'ত শিশুৰে নিজৰ মনৰ ভাৱ উপস্থাপন কৰিব পাৰে আৰু শিশুৰ বাবে ডাঙৰসকলে লিখে। আমাৰ অসমীয়া সাহিত্যজগতত বহু

আগৰে পৰা প্ৰকাশিত হৈ অহা সঁৰুৰা, মুকুতা, মৌচাক, কিশোৰ কাল আদি শিশু আলোচনীয়ে শিশুৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনত সহায় কৰা লগতে অসমীয়া সাহিত্যৰ পথাৰখনতো শস্য সিঁচি আছে। ৰূপকোৰ্ষ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৱৰালা, সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজৰৰুৱা, অতুল চন্দ্ৰ বৰুৱা, নৱকান্ত বৰুৱা, নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈ, ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া, ভূপেন হাজৰিকা, গগন চন্দ্ৰ অধিকাৰী, বিৰিষ্ঠি কুমাৰ মেধি, বনিতা ফুকন আদি অনেক লেখকৰ লেখনিয়ে শিশুসকলৰ মনত বেখাপাতা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। বসৰাজ সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজৰৰুৱাৰ প্ৰকাশিত ‘বুঢ়ী আইৰ সাধু’খনে ইতিমধ্যে জনপ্ৰিয়তাৰ শতৰ্বৰ্ষ গৰিবি গৈছে।

প্ৰকাশন পৰিয়দ, অসম সাহিত্য সভা, অসম শিশু সাহিত্য ন্যাস বুক হাইত আদি প্ৰকাশন গোষ্ঠীয়ে শিশু উপযোগী ভালেমান কিতাপ বছৰে বছৰে প্ৰকাশ কৰি আহিছে। শিশু সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ বৰঙণি থকা ভাৰতবৰ্ষৰ আন প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ ভিতৰত নতুন দিল্লীৰ শিশু গ্ৰন্থ ন্যাস (Children's Book Trest) আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰন্থ ন্যাস (National Book Trest) আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য।

উল্লেখনীয় যে মাতৃভাষাৰ জৰিয়তেহে শিশুৰে পঢ়াৰ আনন্দ লাভ কৰিব পাৰে। সেয়ে হলেও অন্য ভাষাৰ পৰা অনুবাদ কৰা শিশু গ্ৰহণ প্ৰতিও শিশুৰ মন আকৰ্ষণ কৰিব লাগে। তেতিয়া অন্য ভাষাৰ সাহিত্যৰ সোৱাদো পাৰ আৰু শিশু সাহিত্যিক সকলক জনাবো সুবিধা লাভ কৰিব। এনেকৈ শিশুৰ মনৰ দিগন্ত প্ৰসাৰিত হ'ব পাৰে।

সামৰণিত ক'ব পাৰি যে একোটা অন্তৰ চুই যোৱা কাহিনীৰ কিতাপে শিশুসকলৰ মনত গভীৰভাৱে বেখাপাত কৰিব পাৰে। ইতিহাসৰ পাতত ইয়াৰ উদাহৰণ পোৱা যায়। সিঙ্গুলুণিৰ পিতৃ-মাতৃ ভক্তিৰ কাহিনী তথা বজা হৰিচন্দ্ৰ কাহিনী পঢ়ি বালক গান্ধীজীৰ অভিভূত হৈ পৰিছিল। সেই দুয়োখন কিতাপে গান্ধীজীৰ জীৱনত বাকুকৈয়ে প্ৰভাৱ পেলাইছিল। সেইদৰে বৰ্তমানে ড. এ. পি. জে. আৰুল কালামৰ জীৱনী পঢ়িও বহু শিশু অনুপ্ৰণিত হোৱা দেখা গৈছে। বিজ্ঞানী ষ্টিফেন হকিংৰ কাহিনীৰ কথা নকলোৱে যেনিবা। সেয়ে বাৰে বৰ্ণনীয় শিশু কিতাপ শিশুক উপহাৰ দি শিশুৰ মনত বিমল আনন্দ দিয়াৰ লগতে শিশুৰ নিজৰ দায়িত্ব-কৰ্তৰ্য আদিৰ প্ৰতি সচেতনতা আদি গঢ়ি তুলি সুনাগৰিক সৃষ্টি হোৱাত সহায় কৰিব পাৰি। অৰ্থাৎ শিশু সাহিত্য মানবীয় প্ৰমূল্যসমূহ আহৰণ কৰোৱাই এখন সুন্দৰ পৃথিৱীৰ সপোৰ দেখাত শিশুসকলক অনুপ্ৰণিত কৰিব পাৰে।

ধর্ম আৰু ভাষা : এক সমাজ-ভাষাতাত্ত্বিক অধ্যয়ন

(অসমীয়া ভাষাৰ বিশেষ উল্লিখনসহ)

ড° ললিত চন্দ্ৰ বাড়া

অধ্যাপক

পাতনি :

নৃগোষ্ঠীভেদে ভাষাৰ স্বৰূপ যেনেদৰে ভিন্ন হ'ব পাৰে, ঠিক তেনেদৰে ধৰ্মভেদেও ভাষাৰ স্বৰূপ ভিন্ন হ'ব পাৰে। একে ভাষা সম্প্রদায়ৰ মাজতো ধৰ্মভেদে ভাষাৰ এই পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায়। ধৰ্মভেদে ভাষাৰ যে পাৰ্থক্য আছে, এই কথা প্রথমে আলোচনা কৰিছিল ১৯৭৭ চনত মেকলে নামৰ ভাষাবিদজনে তেওঁৰ 'Language, Social Class and Education : A Glasgow Study' নামৰ গ্রন্থখনত। তেওঁ 'গ্লাগো' নামৰ উপভাষাৰ গবেষণা কৰোতে কেনেদৰে খৃষ্টান ধৰ্মৰ দুই সম্প্রদায় কেখলিক আৰু অকেখলিক সম্প্রদায়ৰ লোকৰ ভাষাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য সমূহ লক্ষ্য কৰিছিল, তাকে এই গ্রন্থখনৰ মাজেদি তেওঁ দাঙি ধৰিছিল।

অসমীয়া ভাষাত ধৰ্মভেদ :

অসমীয়া ভাষা মূলতঃ সংস্কৃতমূলীয়। সাধাৰণতে সংস্কৃত হিন্দু শাস্ত্ৰৰ ভাষা। পূৰ্বতে অসমখন প্রধানতঃ বিভিন্ন জনজাতীয় লোকৰ লগতে হিন্দু ধৰ্মৰ বিভিন্ন সম্প্রদায়ে বসবাস কৰিছিল যদিও পৰবৰ্তীকালত ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী আৰু খৃষ্টান ধৰ্মাবলম্বী লোকৰ প্ৰৱেশ ঘটিছিল। তাৰ লগে লগে তেওঁলোকৰ ধৰ্মৰ লগত জড়িত প্ৰৱেশ ঘটিছিল। অসমীয়া ভাষাত ঘটিছিল।

সময়ৰ লগে লগে ইছলাম আৰু খৃষ্টান ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলেও অসমীয়া ভাষা প্ৰহণ কৰি অসমীয়া জাতিৰ মূল সুৰ্তিত বিলীন হৈছিল। কিন্তু ধৰ্ম বেলেগ বেলেগ হোৱাৰ কাৰণে এই আটাইকেইটা ভাষা সম্প্রদায়ৰ ভাষাৰ মাজত কেতোৰ পাৰ্থক্য

স্পষ্টভাৱে দেখা যায়। আমাৰ এই আলোচনাত অসমীয়া ভাষী হোৱা সঙ্গেও কেনেদৰে ধৰ্মভেদে ভাষাটোৰ স্বৰূপ বেলেগ বেলেগ হৈছে, তাকে আলোচনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। খৃষ্টান ধৰ্মাবলম্বী লোকৰ সংখ্যা কম হোৱা বাবে এই আলোচনাত কেবল হিন্দু আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰসঙ্গহে অনা হৈছে।

হিন্দু আৰু ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকৰ মাজত ভাষাৰ পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায় প্ৰধানতঃ ধৰ্ম সম্পর্কীয় শব্দ, সমৰক্ষসূচক শব্দ নামবাচক শব্দ আদিৰ ক্ষেত্ৰত। এই শব্দসমূহ পৰ্যালোচনা কৰিলে দেখা যায় যে হিন্দু লোকসকলে ব্যবহাৰ কৰা শব্দসমূহৰ মূল হৈছে সংস্কৃত শব্দ আৰু ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলে ব্যবহাৰ কৰা শব্দসমূহৰ মূল হৈছে আৰৰী-ফাটীমুলীয়। তলত এই বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা হ'ল।

(ক) ধৰ্ম সম্পর্কীয় শব্দ :

হিন্দু ব্যবহৃত শব্দ

মুছলমান ব্যবহৃত শব্দ

ঈশ্বৰ	আঢ়া
মন্দিৰাদাতা	উজিব
সৰ্বশক্তিমান	কাদিব
ভগবান	খোদা
প্ৰাৰ্থনা	নামাজ
স্বৰ্গ	বেহেন্ত
নৰক	দোজখ

দেরতা	ফেরেন্টো
উপবাস	বোজা
মন্দির	মছজিদ
আয়ুস	হায়াত
ধর্মগুরু	মুর্ছিদ
প্রবীন ভক্ত	মোল্লা
বাণী	কালাম
কর্কণাময়	বহিম
প্রার্থনা	দোরা
সত্তা	হকিকিত
পাপ	গুণাহ
স্বষ্টা	খালেক
নেতা, গুরু	ইমাম
শিষ্য	উচ্চত, মুরিদ
মৃতক আত্মার কাৰণে প্রার্থনা	জানাজা
সিদ্ধি লাভ কৰা লোক	কুতুব

(খ) সম্মুখসূচক শব্দ :

হিন্দু ব্যৱহৃত শব্দ	মুছলমান ব্যৱহৃত শব্দ
দেউতা/পিতা	আৰুা
মা	আম্মা
খুড়া	চাচা
বাইদেউ	আপা
ককা	নানা
আইতা	নানী
দাদা/ভাইটি	ভাই/আখুন
জোঁৰাই	দামাদ
মাই	খালা
পেহী	পুৰু
ভনী/বাইদেউ	বোন

(গ) সম্মোধন আৰু অভিবাদনসূচক শব্দ :

হিন্দু আৰু ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলৰ মাজত

ব্যৱহৃত সম্মোধনসূচক আৰু অভিবাদনসূচক শব্দৰ মাজতো পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায়। হিন্দু লোকসকলে সাধাৰণতে অভিবাদন জনাব লগতে হ'লৈ 'নমস্কাৰ' জনায়; আনহাতে মুছলমান লোকসকলে অভিবাদন জনাব লগতে হ'লৈ 'আচ্চালাম আলাইকুম' আৰু 'আদাৰ' শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰে। হিন্দু লোকসকলে সম্মান জনাবলৈ নামৰ লগত সাধাৰণতে 'দেৰ' ব্যৱহাৰ কৰে। কিন্তু ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলে সাধাৰণতে নামৰ লগত 'জোনাব', 'চাহাৰ', 'চাহিব', 'মিয়া' আদি শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰে। সম্মোধন কৰোতে হিন্দুসকলে 'বোপা', 'বাপু', 'দেউ' আদি শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ বিপৰীতে মুছলমান লোকসকলে 'চাহাৰ', 'দিদি' আদি শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰে।

নিকটজনক সম্মান বা মৰম প্ৰদৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰতো হিন্দু আৰু মুছলমান লোকসকলে বেলেগ বেলেগ শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰা দেখা যায়। মুছলমান লোকসকলে জ্যেষ্ঠজনক সম্মান জনাবলৈ সম্মোধনসূচক শব্দৰ লগত 'জান' (যেনে-আবৃজান, আম্মাজান, ভাইজান) ব্যৱহাৰ কৰে। আনহাতে হিন্দুসকলে জ্যেষ্ঠজনক সম্মান জনাবলৈ 'দেউ' ব্যৱহাৰ কৰে। যেনে- পিতাদেউ, খুড়াদেউ, মোমাইদেউ ইত্যাদি।

(ঘ) নামকৰণ :

হিন্দু আৰু মুছলমান লোকসকলৰ নামৰ ক্ষেত্ৰতো স্পষ্ট পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায়। সাধাৰণতে এই দুয়ো সম্প্ৰদায়ৰে নামকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ লগত ধৰ্ম পোনপোটীয়াভাৱে জড়িত থকা দেখা যায়। হিন্দু লোকসকলৰ নামসমূহ প্ৰধানতঃ সংস্কৃতমূলীয় হোৱাৰ বিপৰীতে ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলৰ নামসমূহ প্ৰধানতঃ আৰুৰী-ফাটীমূলীয় হোৱা দেখা যায়। হিন্দু লোকসকলে নামৰ আগত 'শ্ৰী' ব্যৱহাৰ কৰে; আনহাতে ইছলাম ধৰ্মাবলম্বী লোকসকলে নামৰ আগত 'মোহম্মদ' শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে। হিন্দু লোকসকলে মধ্যনাম হিচাপে (middle name) পুৰুষ ক্ষেত্ৰত 'চন্দ্ৰ' (বিনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱা, আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালা), 'কুমাৰ' (বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, চন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালা, অৱনী কুমাৰ ভাগৱতী), 'প্ৰসাদ' (জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা, বিষ্ণু প্ৰসাদ বাড়া), 'দেৱ' (অমল দেৱ গোস্বামী, বুদ্ধ দেৱ বসু), 'জ্যোতি' (দিব্য জ্যোতি বৰা, শেখৰ জ্যোতি ভুঞ্জা), 'আনন্দ', 'বিকাশ' (বিদ্যুৎ বিকাশ বৰুৱা), 'নাথ' (সত্যেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী, গোপী নাথ দাস, বীৰেন্দ্ৰ নাথ দত্ত),

‘কিশোর’ (যুগল কিশোর নাথ), ‘মোহন’ (কিশোরী মোহন পাঠক), ‘চৰণ’ (শিৰ চৰণ কলিতা), ‘বাম’ (বিশুণ্ড বাম দাস, মণি বাম বড়ো), ‘লোচন’ (পদ্ম লোচন দাস), ভূষণ (কৰ্ণ ভূষণ বাড়া), ‘কৰণ’ (কৰণ কৰণ কলিতা), ‘কান্ত’ (চন্দ্ৰ কান্ত দাস, বজনী কান্ত বৰদলৈ) ‘প্ৰতীম’ (প্ৰশান্ত প্ৰতীম দাস), ‘গোবিন্দ’ (হৰ গোবিন্দ ডেকা), ‘নাৰায়ণ’ (লক্ষ্মী নাৰায়ণ শহিকীয়া)আদি আৰু মহিলাৰ ক্ষেত্ৰত ‘বালা’ (মধু বালা দাস), ‘বাণী’ (বেঁখা বাণী দাস), ‘কুমাৰী’ (মীনা কুমাৰী কলিতা, ফুল কুমাৰী কলিতা), ‘মণি’ (খড়ুমণি দাস), ‘প্ৰিয়া’ (বিশুণ্ড প্ৰিয়া ঠাকুৰীয়া, লক্ষ্মী প্ৰিয়া দাস, বিমলা প্ৰিয়া দেবী) আদি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে। অন্যতে মূহূৰ্মানসকলে পুৰুষৰ ক্ষেত্ৰত ‘উদিন’ (কামাল উদিন আহমেদ), ‘হাছন’ (চৈয়দ হাছন টোধুৰী), ‘ইকবাম’ (চৈয়দ ইকবাম আলী), ‘ওচ্যান’ (চৈয়দ ওচ্যান গণি), ‘আবুল’ (চৈয়দ আবুল মালিক), ‘উজ্’ (আনিষ উজ্ জামান), ‘উল্’, (জেনিষ উল্ আলম), ‘আল্’, ‘আলম’ (চাহ আলম টোধুৰী), ‘মামুদ’ (ফজল মামুদ চিন্দিক), ‘আমান’ (মনিকজ জামান সেখ) আদি আৰু মহিলাৰ ক্ষেত্ৰতে তেলেকৈ ‘নেহাৰ’, ‘আখতাৰা’, ‘নেছা’, ‘আবা’ (মাঝমিন আবা বেগম, বৌহুল আবা বেগম), ‘চুলতানা’ (চেমিম চুলতানা আহমেদ), ‘মাঝমিন’ (বেহুমা মাঝমিন বেগম), ‘নেগাৰ’ (চামচুন নেগাৰ বেগম), ‘জেবিন’ (মোমি জেবিন আন), ‘বানু’ (ফুল বানু বেগম), ‘উন’ (নেহাৰ উন নিষ) আদি শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে পুৰুষ আৰু মহিলা নিৰ্বিশেষে পিতৃৰ উপাধিকো মধ্যনাম হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। যেনে-ইয়াকুব আলী আহমেদ।

(৬) দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত শব্দ :

হিন্দু ব্যৱহৃত শব্দ	মুহূৰ্মান ব্যৱহৃত শব্দ
বাতিপুৰা	ফজিৰ
সকিৱা	মগবীৰৰ
দয়া	বহু
বিশ্বাসী	মোমিন
অবস্থা	হাল
স্থান, আসন, স্থৰ	মোকাম
সম্পূৰ্ণ	কামাল
কল	মেৰা

প্ৰকাশ	জাহিৰ
শব্দ	আবাজ
উপাহ-নিশাহ	দম
সঙ্গীৰ	দুনিয়া
আদেশ	ফৰমান
আহাৰ	খানা
পথপ্ৰট	গুলাহ
মাতি	জমিন
আকাশ	আপ্নান
কপাল	নটিৰ
অন্তৰ	দিল
পুৰুষ	মদ
বস্তু	চিৰ
খোজ	কলম
আখাৰ	হৰক
বতাহ	হাতা
সাজ	চৰম
বছু	দোজ
চিজা	ধান্দা
জীৱ	আন
পথ	মহিল
ফুলনি	গুলাহ
অদৃশ্য	গায়ৰ
জয়	পৱনা
গজাল	বিল
বিবাহ	নিকাহ
কমালীল	গুৰু
ভাগ্য	বৃত্ত
শিষ্ক	ওজান
খেলা	ভায়াচা
দৃষ্টি	নজৰ

সামৰণি :

ধৰ্মই সাধাৰণতে কোনো এক জনসমষ্টিৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে গভীৰ ভাৱে প্ৰভাৱ পেলোৱা দেখা যায়। ধৰ্মৰ এই প্ৰভাৱৰ পৰা সম্পূৰ্ণ ৰূপে মুক্ত হোৱা সহজ নহয়। ফলত সংস্কৃতিক বহু সময়ত ধৰ্মই নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। ভাষা যিহেতু সংস্কৃতিৰে এটা অঙ্গ; সেয়েহে ভাষাৰ ক্ষেত্ৰতো ধৰ্মই প্ৰভাৱ পেলোৱাটো স্বাভাৱিক। এই ক্ষেত্ৰত অসমীয়া ভাষাৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। অসমত বসবাস কৰা হিন্দু অথবা মুছলমান- উভয় ধৰ্ম সম্প্ৰদায়ে অসমীয়া ভাষা ক'লেও দুয়ো সম্প্ৰদায়ৰ ভাষাৰ মাজত সেয়েহে পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায়। অসমীয়া ভাষাত থকা এই পাৰ্থক্যসমূহৰ বিষয়ে আজিলৈকে গবেষণা হোৱা দেখা নাই। সেয়েহে এই আলোচনাৰ জড়িয়তে অসমীয়া ভাষাৰ নতুন গবেষকসকলক এই

বিষয়ত আগ্ৰহী কৰাৰ কাৰণে চমুকৈ এই আলোচনাটো আগবঢ়োৱা হ'ল।

সংবাদ দাতা :

- ১। জোনাব আলী, অধ্যাপক, হাৰাঘাট মহাবিদ্যালয়, কৃষ্ণাই
- ২। ছাইদুৰ বহমান, অধ্যাপক, হাৰাঘাট মহাবিদ্যালয়, কৃষ্ণাই
- ৩। আছয়া যাছমিন, গবেষক ছাত্ৰী, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
- ৪। চাহ আলম, অধ্যাপক, ছয়বীয়া আপুলিক মহাবিদ্যালয়
- ৫। সুনীতা বড়ো বাভা, বকো
- ৬। ড° ক্ষীৰোদ ঠাকুৰীয়া, অধ্যাপক, জ্বাহুলাল নেহুক মহাবিদ্যালয়, বকো
- ৮। ড° কমলেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া, অধ্যাপক, জ্বাহুলাল নেহুক মহাবিদ্যালয়, বকো। ♥

মহৎ লোকৰ বাণী

অমি জীয়াই থাকো কামৰ জোখেৰে, বছৰৰ
জোখেৰে নহয়। অমি জীয়াই থাকো চিন্তাৰ
যোগেদি, উশাহ-লিশাহেৰ যোগেদি নহয়।
অমি জীয়াই থাকো অনুভূতিৰ মাজত, ধড়ীৰ
কাটোৰ মাজত নহয়। অমি সময়ৰ হিচাপে বথা
উচিত হৃদয়ৰ স্পন্দনেৰে, ধড়ীৰ টিক্টিক
শব্দেৰে নহয়। সেইজন মানুহে ই
পৰিপূৰ্ণতমভাৱে জীয়াই থাকে, যিজন মানুহে
অটোইতেকে বেছিকে চিন্তা কৰে, আটোইতেকে
মহৎ কথাবোৰ অনুভূত কৰে আৰু সৰ্বোচ্চম
কামত নিজকে নিয়োজিত কৰি বাখে।

— ডেভিদ ৰেইলী

ভারতবর্ষের জনজাতিসকলের স্বায়ত্ত শাসনৰ প্রয়োজনীয়তা

মনমোহন বাভা

ভাৰতবৰ্ষ এখন বিশাল দেশ। ইয়াৰে অংগৰাজ অসম।
সাধীনোন্তৰ কালৰেপৰা দেশ আৰু ৰাজ্যসমূহে বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তিবিদ্যা
আৰু কাৰিকৰী দিশত আগবঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে নগৰ আৰু চহৰ
উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়া আগবঢ়িছে, কিন্তু গ্ৰাম্যাধৃলত বসবাস কৰা বিভিন্ন
জাতি-জনজাতিৰ আজিও সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি দেখা নগ'ল। ভাৰতবৰ্ষৰ
দৰে বিশাল, জনবহুল আৰু বিভিন্ন সমস্যাৰে জৰুৰিত দেশৰ
সৰ্বতোপ্রকাৰে উন্নয়ন সাধন কৰিবলৈ হ'লৈ সঠিকভাৱে ক্ষমতাৰ
বিকেন্দ্ৰীকৰণ ঘটাবই লাগিব আৰু দেশৰ বা ৰাজ্যৰ জনজাতি বসতি
গ্ৰাম্যাধৃলত ক্ষমতাৰ এনে বিকেন্দ্ৰীকৰণ সত্ত্ব হ'ব পাৰে স্বায়ত্ত শাসন
ব্যৱস্থাৰ অৰ্থবহু আৰু সঠিক প্ৰয়োগৰ জৰিয়তেহে।

ଏই ସମସ୍ୟାଟୋର ସମାଧାନ କରିବିଲେ ତ୍ରିଟିହ ଚରକାବେ ୧୯୦୭ ଚନତ
ଚାର୍ଲ୍ସ ହବ ହାଉଚ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାତ ଭାବତବର୍ଷତ ସକଳୋ ପ୍ରାମ୍ୟଧଳତ ସ୍ଵାୟତ୍ତ
ଶାସନ ବାଜ-ସ୍ୱରଥାକ ଅଧିକ ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ହୋଇକେ ଚରକାବର ନିୟମଣିତ
ଥକା ନିକାଯମୟୁହ ମୁଣ୍ଡ କବି ହୃଦୀଯ ବାଜହବ ସକ ସକ ଦେବାନୀ ଆକ
ଫୌଜାଦାବୀ ବିବାଦର ମୀମାଂସା, ପାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ଚିକିଂସା ସାହାଯ୍ୟ,
ଜନସ୍ଵାସ୍ୟ, ଗୋସମୁହତ ପଥ ନିର୍ମାଣ ଆଦିର ଦବେ ଜନହିତକର କେତୋବୋର
କାମ-କାଜର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାବ ବାବେଓ ପରାମର୍ଶ ଆଗବଡ଼ାଯ । ୧୯୨୦
ଚନତ 'ଲାଇନ ଟିଷ୍ଟେମ' ପ୍ରରତ୍ନ କରିଛିଲ ଯଦିଓ ଅଧିକ ହାବତ ହୋଇ ବିଦେଶୀ
ପ୍ରଭଜନ ଆକୁ ଅବାଧ ହାବତ ହୋଇ ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ
କରିବ ନୋରାବିଲେ । ଇଯାବ ବିପରୀତେ ବ୍ୟାପକ ହାବତ ଜନଜାତି ଏଲେକାବ
କରିବ ନୋରାବିଲେ । ଏହି
ଯାନ୍ତିତ ବିଦେଶୀସକଳର ଅନୁପ୍ରବେଶ ବୋଧ କରିବ ନୋରାବିଲେ ।

সমস্যাটো সমাধান করিবলৈ তেতিয়াৰ চৰকাৰে এই 'লাইন চিষ্টেম'টোক পৰ্যালোচনা কৰিবলৈ এক কমিটি গঠন কৰি দিলো। 'লাইন চিষ্টেম কমিটি' নামেৰে জনজাত এই কমিটিখনৰ চেয়াৰমেন আছিল- F.W. Hockenhull। এই কমিটিয়ে লক্ষ্য কৰিলো যে এই ব্যাপক হাৰত হোৱা অনুপৰেশৰ ফলত জনজাতি অধ্যুবিত অঞ্চলসমূহৰ বিস্তৰ ক্ষতি হৈছে। সেয়ে এই কমিটিখনে দুটা পৰামৰ্শ আগবঢ়ালে — (১) গাঁওসমূহক বিভাজিত কৰাৰ পৰিবৰ্তে এক ব্যাপক অঞ্চল মৌজা বা ব্লক গঠন কৰি জনজাতিসকলক প্ৰজিতিসকলৰ অধিগ্ৰহণৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰাখিব লাগে। (২) প্ৰজিতিসকলক কিছুমান বিশেষ অঞ্চলত বসবাস কৰিবলৈ সুবিধা কৰি দি প্ৰৱৰ্জনৰ ধাৰা অব্যাহত ৰাখিব লাগে। এই প্ৰতিবেদনৰ আধাৰত ১৯৩৯ চনৰ গোপনীয়াখ বৰদলৈ নেতৃত্বাধীন কংগ্ৰেছ সহযোগী চৰকাৰে এক প্ৰস্তাৱ প্ৰণ কৰিলো আৰু ট্ৰাইবেল ব্ৰকৰ ধাৰণাটো অনা হ'ল। এই প্ৰস্তাৱটো বৰদলৈ নেতৃত্বাধীন সহযোগী চৰকাৰখনে কাৰ্য্যকৰী কৰিব নোৱাৰিলো। কাৰণ তেওঁলোকে ভাৰত ভ্যাগ আন্দোলন আৰম্ভ হোৱাৰ সঙে লগে পদত্যাগ কৰিলো। ১৯৩৯ চনত চৈয়দ চান্দুল্লাৰ চৰকাৰ গঠন হয় আৰু ১৯৪১ চনত পতন হয়। ১৯৪২ চনত ত্ৰিতীয় চৰকাৰক পূৰ্ণ সমৰ্থনৰ প্ৰতিক্ৰিয়ে চৈয়দ চান্দুল্লাৰ নেতৃত্বত পুনৰ চৰকাৰ গঠন হ'ল। এইখন আছিল মুহূলিম লীগ নেতৃত্বাধীন চৰকাৰ। তেওঁলোকে 'খাদ্য শস্য অধিক উৎপাদন' কৰাৰ নামত ব্যাপক হাৰত বহিৰাগতৰ প্ৰৱৰ্জনক সমৰ্থন কৰিলো আৰু জনজাতি

অধ্যুষিত মুকলি এলেকাসমূহত বহিৰাগতসকলক বাস কৰিবলৈ অনুপ্রাণিত কৰিলে। তেতিয়া গোটেই অসমজুৰি এই কাৰ্যৰ তীব্ৰ প্ৰতিবাদ হ'ল। তেতিয়া চাদুল্লা চৰকাৰে এই নীতিৰ সংস্কাৰ কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিলে যদিও সেই সময়তে মুছলিম লীগ নেতৃত্বাধীন চৰকাৰখনৰ পতন হয়। ১৯৪৫ চনত চাদুল্লাৰ নেতৃত্বত পুনৰ চৰকাৰ গঠন হ'ল। এই চৰকাৰে পূৰ্বৰ প্ৰস্তাৱটো নাকচ কৰি এক নতুন আঁচনি গ্ৰহণ কৰিলে। এই আঁচনিৰ চাৰিটা দিশ হ'ল — (১) পতিত মাটিত বসবাসৰ অনুমতি দিয়া, (২) ১৯৩৮ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ পূৰ্বতে অহা ভূমিহীন লোকসকলক থলুৱা লোকৰ সমান মৰ্যাদা দি পতিত মাটিত বসবাসৰ সুবিধা দিয়া, (৩) জনজাতি লোকসকলক তেওঁলোকৰ অধ্যুষিত অঞ্চলসমূহত তেওঁলোকৰ আৰ্থ-সামাজিক দিশত প্ৰভাৱ পেলোৱা আক্ৰমণাত্মক উৎপাদনৰ পৰা বক্ষা কৰা আৰু (৪) ঘাঁহনি আৰু অন্যান্য অঞ্চলসমূহত অধিগ্ৰহণ কৰা লোকসকলক উচ্ছেদ কৰি তত্ত্বাবধান কৰা। এই আঁচনিৰ ৩ নং দফা অনুযায়ী ৫০ শতাংশ বা ততোধিক জনজাতি লোকে বসবাস কৰা অঞ্চলক লৈ ট্ৰাইবেল বেল্ট' গঠন কৰাৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হয়। ১৯৩৮ চনৰ পৰা ১৪ টা আৰু ৩১ টা আৰু ট্ৰাইবেল বেল্ট

আৰু ব্লক গঠন কৰা হয়। আইনগত ব্যৱস্থা থকা সংৰেও কিষ্ট ট্ৰাইবেল বেল্ট আৰু ব্লকৰ মাটি প্ৰৱজনকাৰীৰ হাতলৈ গৈয়ে থাকিল। যাৰ ফলত এতিয়া জনজাতিসকল সংখ্যালঘুত পৰিণত হ'ল। কৃষিজীৱি জনজাতিসকলৰ পৰা প্ৰৱজনকাৰীয়ে চলে-বলে কৌশলে ভূমি কাটি লৈ আছে। যাৰ ফলত আজি জনজাতীয় সকলৰ নিজৰ ভাষা, সংস্কৃতি হ্ৰেৰাই যাৰ ধৰিছে। জনজাতি প্ৰধান অঞ্চলবোৰত আইনগত ট্ৰাইবেল বেল্ট আৰু ব্লক থাকিলোও ইয়াৰ উচিত ব্যৱহাৰ হোৱা নাই বুলি মই তাৰো।

এতিয়া প্ৰত্যেকটো বেল্টত সহজ-সৰল জনজাতীয়সকলৰ ভাষা, সংস্কৃতিৰ লগতে একোটা জাতি হিচাপে থিয় দিবৰ বাবে স্বায়ত্ত শাসনৰ খুবেই প্ৰয়োজন। কাৰণ এতিয়া ট্ৰাইবেল বেল্ট আৰু ব্লকৰ মাটিত কিছুমান অবৈধ বাংলাদেশী মানুহৰ বাসস্থান হৈছে। এতিয়া বাংলাদেশীসকলৰ দাবীত বেল্ট আৰু ব্লকও ভাগি যাৰ। কাৰণ এতিয়া যে তেওঁলোক জনসংখ্যাত অধিক। গতিকে এতিয়া যিথিনি বাচি আছে সেইথিনি বচায় জনজাতিসকলক এই পৃথিবীত জীয়াই থাকিবলৈ স্বায়ত্ত শাসন দি বষ্ঠ অনুসূচী দিলে আজিৰ জনজাতীয়সকলে এই পৃথিবীত নিজৰ অস্তিত্ব জীয়াই বাখিব পাৰিব। ♦

মহৎ লোকৰ বাণী

মই তোমাকে কৃতকাৰ্য্যতাৰে মন্ত্ৰ শিকাৰ লোৱাৰো,
কিষ্ট উকৃতকাৰ্য্য কেনেকৈ হ'ব লাগে তাৰ
সুত্ৰটো দিৰ পাৰোঃ সেইটো হ'ল — সকলো
মানুহকে সমানে সন্তুষ্ট কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব।

— হাৰবাট বেয়াড় শুপ

দাদাচাহেব ফাক্সে

লক্ষ্মীমা বাভা
স্নাতক তৃতীয় বর্ষ, কলা শাখা

দাদাচাহেব ফাক্সে এজন চলচ্চিত্র পরিচালক আৰু ভাৰতৰ প্ৰথম চলচ্চিত্র নিৰ্মাতা। তেওঁৰ সম্পূৰ্ণ নাম ধুলিবাজ গোবিন্দ ফাক্সে। ১৮৭০ চনৰ ৩০ এপ্ৰিলত মহাবাস্তুৰ ট্ৰাইম বাকত জন্ম হয়।

সুক কালৰে পৰাই দাদাচাহেব ফাক্সে সৃষ্টিমূলক কলাৰ প্ৰতি বৰ আগ্ৰহী আছিল। ১৮৮৫ চনত তেওঁ বৰ্তমানৰ মুৱাহিৰ ছাৰ জে স্কুল অৰ আটক নামভৰ্তি কৰে। জে জে কলেজ অৰ আটকৰ উপৰি তেওঁ বৰোদাৰ কলাভৱনতো ছবি অঁকা, ফটোগ্ৰাফী, লিথ'গ্ৰাফী, স্থাপত্যবিদ্যা, নাটক আনকি যাদু বিদ্যা ও শিকিছিল। তেওঁৰ মতে যাদু বিদ্যা চলচ্চিত্র নিৰ্মাণকাৰীৰ বাবে বৰ প্ৰয়োজনীয়। পাছত তেওঁ বাজ্যিক প্ৰত্ততত্ত্ব বিভাগৰ ফটোগ্ৰাফাৰ, পেইন্টাৰ, থিয়েটাৰ দৃশ্য সজ্জাৰ কাম কৰে। প্ৰসিদ্ধ চিৰকৰ বাজা ববি বাৰ্মাৰ (১৮৪৮-১৯০৬) লিথ'গ্ৰাফী প্ৰেছত কিছুমান কাম কৰোতে তেওঁ ববি বাৰ্মাৰ হিন্দু দেৱতাক লৈ অঁকা চিৰৰ ছবিজ এটাৰ দাবা যথেষ্ট আকৰ্ষিত হয়। পাছলৈ ফাক্সেই নিৰ্মাণ কৰা ঐতিহাসিক চলচ্চিত্রবোৰত এই চিৰবোৰে যথেষ্ট প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল।

১৯০৮ চনত ফাক্সেই এজন অংশীদাৰৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে ‘ফাক্সেজ আট পেইন্টিং এণ্ড এনগ্ৰেভিং বৰ্কহ’ নামৰ এক ব্যৱসায়ীক প্ৰতিষ্ঠান আৰম্ভ কৰে। কিন্তু এই ব্যৱসায় বেছিদিন নিটিকিল। ১৯১০ চনত তেওঁ ঘটনাক্ৰমে ‘লাইফ অৰ ফ্ৰীষ্ট’ নামৰ ছবিখন চায়। এই দৰ্শনে তেওঁৰ জীৱনৰ দিশেই সলনি কৰি পেলায়। এইখন ছবিখন দৰে আমাৰ ভাৰতীয় তথা হিন্দু দেৱ-দেৱী আৰু আখ্যানসমূহক তেওঁ চেলুলয়ডৰ পৰ্দাত বন্দী কৰিবলৈ দৃঢ় প্ৰতিষ্ঠ হয়। ইয়াৰ বাবেই ফাক্সেই চিনেমাটোগ্ৰাফী অধ্যয়ন কৰে আৰু ছবি তৈয়াৰ কৰিবৰ বাবে আৱশ্যকীয়

যন্ত্ৰ-পাতি যোগাৰ কৰিবৰ বাবে ইংলেণ্ডলৈ যায়। তাৰ পৰা ধূৰি আহি তেওঁ নিজাকৈ ফাক্সে ফিল্ম কোম্পানী গঠন কৰে। ১৯১৩ চনত ভাৰতৰ প্ৰথম নিৰ্বাক চলচ্চিত্র ‘বাজা হৰিশচন্দ্ৰ’ নিৰ্মাণেৰে ফাক্সেই ভাৰতীয় চলচ্চিত্র যুগ আৰম্ভ হয়। সেই ছবিখনৰ চিৱনাট্য বচনা, পৰিচালনা, প্ৰযোজনা, পৰিকল্পনা — সকলো দাদা চাহেব ফাক্সেই নিজে কৰিছিল আৰু কেইবাখনো ছবি নিৰ্মাণ কৰে। ১৯১৩ চনত ‘ভস্মাসুৰ মোহিনী’ নামৰ চিনেমাখনত তেওঁ মহিলা শিল্পীকো অভিনয় কৰাইছিল। ১৯১৭ চনত দাদা চাহেব ফাক্সে ‘হিন্দুস্তান ফিল্ম কোম্পানী’ প্ৰতিষ্ঠা কৰে আৰু তাৰ বেনাৰত কেবাখনো চলচ্চিত্র নিৰ্মাণ কৰে। তেওঁ এজন ভাল টেকনিচিয়ানো আছিল আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ ‘স্পেচিয়েল ই ফেষ্ট’ দিবলৈ যত্ন কৰিছিল। বিভিন্ন ঐতিহাসিক আৰু পৌৰণিক ছবিত ফাক্সেই প্ৰযোগ কৰা স্পেচিয়েল ই ফেষ্টছে দৰ্শকক যথেষ্ট আকৰ্ষণ কৰিছিল। এনেধৰণৰ স্পেচিয়েল ই ফেষ্ট প্ৰদান কৰা এখন উন্মেখযোগ্য ছবি হ'ল ‘কালিয়া মৰ্দন’ (১৯১৯)। দাদাচাহেব ফাক্সেই আন কেইখন সফল ছবি হ'ল : লংকা দহন (১৯১৭), ‘কুকু জন্ম’ (১৯১৮), ‘সৈবেন্দ্ৰী’ (১৯২০) আৰু ‘শকুন্তলা’ (১৯২০)।

সবাক চলচ্চিত্র বিকাশ আৰু নতুন প্ৰযুক্তিৰ আমদানি হোৱাত দাদাচাহেব ফাক্সেই তেওঁৰ পূৰ্বৰ জনপ্ৰিয়তা হৈৰোয়ায়। কুৰি শতিকাৰ তৃতীয় দৰ্শকত তেওঁ ছবি নিৰ্মাণ একেৰাৰে বাদ দিয়ে আৰু এক অকলশৰীয়া, তিস্ত জীৱন কটাৰলৈ লয়। ১৯৪৪ চনৰ ১৬ ফ্ৰেঞ্চবাৰীত নাচিকত অসুখীয়া অৱস্থাত দাদাচাহেব ফাক্সেইৰ মৃত্যু হয়। ফাক্সেই বাট কাটি আগবঢ়া ভাৰতীয় চলচ্চিত্র ঐতিহ্য ভাৰতীয় জীৱনশৈলীৰ অঙ্গাঙ্গী

অংশ। সেইসময়ত অতি কষ্টবে আবস্ত কৰা ভাবতীয় চিনেমাইআধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত কিমান সলনি হ'ল সেয়া হয়তো দাদা চাহেব ফাক্ষেই দেখা হ'লৈ আচৰিত হ'লহেঁতেন।

তেওঁৰ মৃত্যুৰ পাছত ভাৰত চৰকাৰে ফাক্ষেৰ স্মৃতিত এটা বাঁটা দিবলৈ সিদ্ধান্ত লয়। ‘দাদা চাহেব ফাক্ষে বাঁটা’ নামেৰে জনাজাত এই

বাঁটা ১৯৬৯ চনৰ পৰা প্ৰদান কৰি আহা হৈছে। ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰ উৎকৰ্ষ আৰু বিকাশৰ হকে আগবঢ়োৱা উপ্লেখনীয় বৰঙণিৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে এই বাঁটা প্ৰদান কৰা হয়। ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰ জগতৰ সৰ্বোচ্চ বাঁটা বাগে স্বীকৃত তথা ভাৰতৰ সময়ল্য এই বাঁটাৰ অৰ্থমূল্য দহলাখ টকা। ইয়াৰ লগতে বাঁটা বিজয়ীজনক এখন প্ৰশংসি পত্ৰ আৰু আলোৱান প্ৰদান কৰা হয়।¹⁹

ব্যংগ ৰচনা হনুমান মুদ্ৰা আৰু টোটেঁ

সঞ্জয় মেধি

আমি সৰতে ডাঙৰ মুখত শুনিছিলোঁ আৰু কিতাপতো পঢ়িছিলোঁ যে বালী বীৰ, বলি বীৰ হনুমান। নহ'বও নুপজিবও কৰ্ণৰ সমান। সঁচাকৈয়ে কৰ্ণৰ সমান বীৰ এই ভূ-ভাৰতত নাছিল বুলিয়েই ভাৰিছিলোঁ। গাঁৱত ভাওনা চাওঁতেও কৰ্ণক ডাঙৰ বীৰ বুলিয়েই গণ্য কৰিছিলোঁ। কৰ্ণৰ বথৰ চকাটো যদি যুদ্ধক্ষেত্ৰৰ কোমল মাটিত ‘ফটি’ নগ'লহেঁতেন, তেন্তে কৰ্ণক কাহানিও বধ কৰিব নোৱাৰিলেহেঁতেন। মুঠতে সেইসময়ত কৰ্ণ আমাৰ আদৰ্শবীৰ পুৰুষ আছিল। ‘ছুপাৰ হিৰ’।

পিছে শেহতীয়াকৈ দুৰদৰ্শনে প্ৰদৰ্শন কৰা ছিবিয়েল আৰু চিনেমাৰোৰ চাই চাই আজিকালি ভাৰো — নহয়! কৰ্ণতকৈ হনুমানহে ডাঙৰ বীৰ। বামায়ণ, শ্ৰীকৃষ্ণ, জয় হনুমান আদিত হনুমানৰ একটিং আৰু পাৰফাৰ্মেল কিন্তু সাংঘাতিক হৈছে। শ্ৰীকৃষ্ণ ছিবিয়েলখনত অৱশ্যে এটা দুইনম্বৰী ভিলেইন হনুমান ওলাইছিল। পিছেকি হ'ব, এক নম্বৰী আবিৰ্ভাৰ হৈ দুইনম্বৰীক ঠিকছে ধূলাই দিলে- চিনেমাত বজনীকান্তই দিয়াৰ দৰে। কৰ্ণতকৈ হনুমানৰ এটা ডাঙৰ এডভান্টেজ হ'ল হনুমানে ইচ্ছা কৰিলেই যেনি তেনি নিমিষতে যাব পাৰে, ঠিক চুপাৰমেন আৰু স্পাইদাৰমেনৰ দৰে। কিন্তু কণ্ঠই ঘোঁৰা আৰু বথত উঠিহে যাবলগীয়া

হৈছিল। নহ'লৈ খোজ কাঢ়িয়েই যাবলগীয়া হৈছিল। গতিকে দেখাড়েই কৰ্ণতকৈ হনুমানৰ সুবিধা বেছি। অৱশ্যে কেইদিনমান আগতে হনুমানৰ সমানেই আৰু এজন বলশালী লোক ওলাইছে। তেওঁ হ'ল শক্তিমান। আজিকালিৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ কাৰণে শক্তিমান কেৱল শক্তিমানেই নহয়, এক পপুলাৰ হিৰ’। হনুমান আৰু শক্তিমানৰ পাৰ্থক্য হ'ল এমে যে হনুমানে লেংটি মাৰি হাতত গদা লৈ ঘূৰি ফুৰে আৰু শক্তিমানে লংপেংট ছাট পিঙ্কি কোনো অস্ত্ৰ নোলোৱাকৈ ঘূৰি ফুৰে। বাম বাৱনৰ যুদ্ধত হনুমানে যেনেকুৰা বিক্ৰম দেখুৱালে, তালৈ চাই হনুমানক কৰ্ণতকৈ ডাঙৰ বীৰ বুলি স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব। কাৰণ কৰ্ণৰ কুৰুক্ষেত্ৰ যুদ্ধত মৃত্যু হ'ল, কিন্তু হনুমানৰ মৃত্যু হোৱা নাই।

আজি কিছুদিন আগতে জানিবলৈ পোৱা গৈছে যে বৰ্তমান বজাৰত এবিধ মুদ্ৰা ওলাইছে। নাম হনুমান মুদ্ৰা। কথাটো কিন্তু বৰ ছিক্কেট দেই। মই কথাটো আপোনাক বুলিহে ক'লো। আপুনি কিন্তু গোটেইখন বৌজাল-বৌজাল কৰি নুফুৰিব। এই যে মই হনুমান মুদ্ৰাৰ কথা ক'লো মুদ্ৰাটো দেখাত সাধাৰণ মুদ্ৰাৰ দৰেই যদিও ইয়াৰ এটা অসাধাৰণ গুণ আছে। এই মুদ্ৰাটোক ভালদৰে পূজা-পাতাল কৰিলে

মুদ্রাটোর পৰাই এজন হনুমানৰ আবিৰ্ভাৰ হয় আৰু আপুনি ইংৰাজী, অসমীয়া, হিন্দী বা বঙালী যি ভাষাতেই নোসোধক লাগে সেই ভাষাতে হনুমানে আপোনাক সুধিৰ “মোক কিয় মাতিছিলি ? মই আপোনাক কি সহায় কৰিব পাৰো।” তেতিয়া আপুনি আপোনাৰ উদ্দেশ্য ব্যক্ত কৰি কি বিচাৰে কওঁক আৰু হনুমানে আপুনি বিচাৰা বস্তু প্ৰদান কৰিব। মজাৰ কথা নহয়নে ? ? ?

কিছুদিন আগতে ধৃপধৰাৰ এজন মাৰোৱাৰী ব্যৱসায়ীৰ ব্যৱসায় সংক্ৰান্ত প্ৰায় বিছ লাখ টকাৰ প্ৰয়োজন হ'ল। এতিয়া টকা পায় ক'ত ? বেংকৰ পৰা ল'বলৈও আগৰে ধাৰ শেষ হোৱা নাই। গতিকে কি কৰা যায় বুলি ভাৰি-চিন্তি থাকোতেই তেওঁ হনুমান মুদ্রা আৰু ইয়াৰ গুণ-গুণ সম্পর্কে এজন বন্ধুৰ পৰা জানিব পাৰিলে। তেওঁ অশেষ চেষ্টা আৰু বিচাৰ-খোচাৰ অন্তত এটা হনুমান মুদ্রা পালে আৰু এজন অভিজ্ঞ পূজাৰী যোগাৰ কৰি পূজা আৰম্ভ কৰি দিলে। প্ৰায় ভৰা মতেই কাম হ'ল। পূজাৰ শেষত মুদ্রাটোৰ পৰা হাতত গদাৰে সৈতে হনুমান আবিৰ্ভাৰ হৈ অতি বিনীতভাৱে ব্যৱসায়ীজনক সুধিলেং মোক কিয় মাতিছিলি ? মই আপোনাক কি সহায় কৰিব পাৰো ? ধ্যানস্থ হৈ থকা ব্যৱসায়ীজনে চকু মেলিয়ে সন্মুখত হনুমানক দেখি আনন্দত বিভোৰ হৈক'লৈং প্ৰভু, আপোনাৰ দৰ্শন পাই জীৱন ধন্য হ'ল। যোৱা কিছুদিনৰ পৰা মোৰ ব্যৱসায় মন্দা হৈ পৰিছে। ইফালে আলফাকো টকা দিবলগীয়া হৈছে। সদ্যহতে মোক টকা বিছ লাখমানৰ খব প্ৰয়োজন হৈছে। হে থভু মোৰ প্ৰতি সদয় হৈ টকা...। তেওঁ কথাখিনি শেষ কৰিবলৈ নাপালেইং হনুমানে উগ্ৰমূৰ্তি ধাৰণ কৰি ক'বলৈ ধৰিলেং কি ক'লি ষ্টুপিদ, টকা লাগে। তই কি মোক অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী বুলি ভাৰিষ্ঠ নেকি যে লাগ বুলিলেই তোক মই টকা দিম। অইন হোৱা হ'লৈ পৰকালৰ মুক্তিৰ কাৰণে মোৰ পৰা আশীৰ্বাদ বিচাৰিলেহেঁতেন আৰু তই বিচাৰিষ টকা। এই বুলি কৈয়ে হনুমানে গদাৰে ব্যৱসায়ীজনৰ পিঠিত একোৰ মাৰিলে আৰু লাগে লাগে তেওঁ ফ্ৰেট হৈ পৰি গ'ল। হনুমানৰ উগ্ৰমূৰ্তি দেখি পূজাৰীয়ে বেঞ্জেমুতা গৰুৰ দৰে ক'পি ক'পি কিবা এষাৰ কওঁ বুলি

ভাৰোতেই হনুমান অদৃশ্য হৈ গ'ল। বহু সময়ৰ পিছত ব্যৱসায়ীজনে জ্ঞান ঘূৰাই পালে আৰু গোটেই গাত অসহ বিষ অনুভৱ কৰিলে। মূৰে কপালে হাত দি নিজৰ ভাগ্যক ধিক্কাৰ দিবলৈ ধৰিলে। টকা পইছাতো একো নাপালেই, পূজা-পতা আৰু পূজাৰীৰ খৰচ সোপাও এনেয়ে গ'ল। এতিয়া শুনামতে একাংগী বেমাৰত ভূগি তেওঁ হেনো বিছনাতে পৰি থাকে।

এই ঘটনাটো ঘটি যোৱাৰ পাছত বহুত ব্যৱসায়ীৰ হাতত হনুমান মুদ্রা থকা সন্দেও কোনোৱে পূজা কৰিবলৈ সাহস গোটাৰ পৰা নাই। যদি আপুনি ইতিমধ্যে কৰ'বাত হনুমান মুদ্রা পাইছে আৰু যদি হনুমানক ‘চেলেঞ্জ’ কৰিব পাৰে তেন্তে পূজা এভাগ পাতি পৰীক্ষা কৰি চাৰ পাৰে। মনত ৰাখিব- Golden chance never comes Twice.

আকো কিছুদিন আগতে টোটেং বোলা প্ৰাণীটোৱে যিটোহে জোৱাৰ আনিলে। বাৰ ফুট দৈৰ্ঘ্য আৰু দুশ প্ৰাম হ'লৈ হেনো দুই লাখ টকাকৈ দিয়ে। এনেকুৱা কথা শুনি আমাৰ ডেকামথাই গধুলি গধুলি টোটেং অভিযানেই আৰম্ভ কৰি দিলে। ছয়গাঁৰ হেনো এজন আদহীয়া মানুহেও টোটেঞ্জৰ কথাটো শুনিছিল, পিছে তেওঁ নাপাই চিনি। এদিন এজনে দিয়া বিৱৰণ মতে মিলাইচাই দেখে যে বাৰীৰ পিছফালৰ আমগছ জোপাত দেখোন সেইটো টোটেং। বছ লগা লগ ধৰি আনি জুখি চালে তেৰ ফুট তিনি ইঞ্জি আৰু ওজন চাৰিশ প্ৰামাণ হবই খাটাং। বাতি টোটেং নিবলৈ মানুহ আহিল। মানুহটোৰ কি ফুৰ্তি। টোটেং নিবলৈ আহা এজনে সুধিলে “বস্তুটো ক'ত থৈছ ?” মানুহজনে ডুকুলা এটা ডাঙি দেখুৰাই দিলে “এইটো।” কিন্তু ইইঁতে যেনেকৈ গালি পাৰি তাৰ ঘৰৰ পৰা গুটি আহিল, সি মোটামুটি শিল পৰা কপোৰ যেন হ'ল। কাৰণ সেইটো টোটেং নহয় “গুইহে” আহিল।

বাৰু সি যি কি নহওঁক আপুনি যদি ইতিমধ্যে কৰ'বাত জোখৰ টোটেং আৰু হনুমান মুদ্রা পায়, ততালিকে আমাৰ খবৰ দিয়ে যেন। কাৰণ সময়ৰ শৰ সময়ত মাৰিব লাগে। নহ'লৈ এটা কাম কৰক — আমাৰ ফোন নম্বৰটোকে লওক। তাত ফোন কৰিলে আমি নিজেই লোাম। মনত ৰাখিব- Golden chance never comes Twice.♥

মহৎ লোকৰ বাণী

ভাগ্যক কেতিয়াও বিশ্বাস লকবিবা,
বিশ্বাস কবিবা তোমাৰে কৰ্মক

— লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

নংয়াঙ্গৰ ইপাবে সিপাবে

ড° কমলেশ্বর ঠাকুৰীয়া

অধ্যাপক

নংয়াং এটি হুদৰ নাম। চিংফৌসকলে দিয়া নংয়াং নামটোৰ 'নং' মানে হুদ আৰু 'য়াং' হ'ল শ্বানসকলৰ এজন মুখীয়ালৰ নাম। অসম-নাগালেণ্ড আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ দক্ষিণ-পূৰ্ব দিশত আছেনগা পাটকাই পৰ্বতমালা। সমুদ্ৰ পৃষ্ঠাৰ পৰা ৩,৭২৭ ফুট উচ্চতাত দুর্গম পাটকাই পৰ্বত শ্ৰেণীৰ মাজত আছে এক সংকটপূৰ্ণ গিৰিপথ নাম যাৰ পাংচাও পাচ। পাংচাও গিৰিপথ ভাৰতৰ্বৰ্ষ আৰু ম্যানমাৰ দুয়োখন দেশৰ মাজত অৱস্থিত। পাংচাও গিৰিপথৰ মাজত ভাৰত ম্যানমাৰৰ সীমাত এটি ডাঙৰ সীমান্ত স্তৰ আছে। পাংচাও বজাৰ বা ভাৰত ম্যানমাৰ সীমান্ত স্তৰৰ পৰা তললৈ নামি গ'লে দৃষ্টিগোচৰ হয় অদূৰত সপোন সপোন লগা খামজাং উপত্যকাৰ মাজত আলাসতে ভাঁহি থকাৰ দৰেছিৰ পানীৰ পৰিত্র হুদ নংয়াং। সেউজ পাহাৰৰ গভীৰ বক্ষৰ সমতল ভূমিত যেন নীলিম আকাশৰ দিগন্তৰ সৈতে মিলি জিলিকি আছে স্বচ্ছ হুদটি আকাশৰ উচ্চতাত। প্ৰাগৈতিহাসিক কালৰ পৰা অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ অনেক উত্থান-পতনৰ নীৰৰ সাক্ষী লোকচক্ষুৰ পৰা বহু আঁতৰত অৱস্থিত বহস্যময় এই নীলা পানীৰ হুদ। দীঘলে প্ৰায় ৫/৬ কিঃমিঃ আৰু বহলে ১.৫ কিঃমিঃ নংয়াং হুদটোক তাংচাসকলে অতি পৰিত্র জ্ঞান কৰে। অসমৰ চুৰুৰীয়া বাজ্য চিকিমতো সু-উচ্চ পৰ্বতৰ মাজত আছে শীতত বৰফবৃত চঙ্গুলেক, আছে প্ৰস্তাৱিত গোৰ্খালেণ্ডৰ মিৰিক হুদ; সীমাৱৰ্তী দেশ নেপালৰ পোখৰা উপত্যকাতো আছে সুবিস্তৃত ফেউৱা লেক। কিন্তু নংয়াং হুদৰ দৰে এই হুদবোৰ উপেক্ষিত কিন্বা জনাগমশূন্য নহয়। দেশ-বিদেশৰ অলেখ পথটকেৰে কেউটা খাতুতে পৰিপূৰ্ণ হৈ থাকে এই হুদবোৰ পাৰ। নংয়াং ইয়াৰ সম্পূৰ্ণ ব্যক্তিক্রম। হুদটোৰ পৰা বেচ কিছু আঁতৰত নগা, চিংফৌ, লিচু, শ্বান আদি জনগোষ্ঠীয় লোকসকলৰ সেৰেঙা বসতি আছে যদিও বিশেষকৈ অসমৰ পৰা এই অঞ্চললৈ যাতায়ত অতি দুৰহ। শিলেৰে পৰিবেষ্টিত, অটব্য জংঘল বনৰীয়া জন্ত, স্থানিয় লোকৰ অনঘনীয় স্বভাৱ তদুপৰি আশে-

পাশে উগ্রপছীৰ বম্যভূমি হোৱা বাবে নংয়াং হুদ অৱস্থিত পাংচাও পাচ যুগ যুগ অৱধি অৱহেলিত, অনাদৃত, উপেক্ষিত হৈ আহিছে। খামজাং উপত্যকাৰ বৰ্তমান ম্যানমাৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত। ম্যানমাৰ চৰকাৰৰ অন্য দেশৰ সৈতে মিলিব নোখোজা মনোবৃত্তি আদিৰ বাবে প্ৰকৃতিৰ এই অনৱৈ সৃষ্টি পাংচাও পাচ, খামজাং উপত্যকা ও নংয়াং হুদ পৰ্যটকৰ অলক্ষিতে পৰিত্যক্ত অৱস্থাত আছে। আমেৰিকা, ব্ৰিটেইন, চীন, জাপান আৰু ভাৰতৰ্বৰ্ষৰ ইতিহাসৰ বৰ্ণবহুল স্মৃতি বিজড়িত এই প্ৰখ্যাত অঞ্চল জনপ্ৰিয় পৰ্যটনস্থলী হোৱাৰ আছে প্ৰচুৰ সন্তোৱনা।

লিডুৰ পৰা ভগ্নপায় ষ্টীলৰেল ব'ডৈৰে পাংচাও পাচলৈ দূৰত্ব ৬১ কিঃমিঃ। লেখাপানী আৰু জাণুণ অতিক্ৰম কৰিলে পোৱা যাব জয়বামপুৰ। ইয়াৰ পিছত অৰুণাচল তথা ভাৰতৰ্বৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শেষ ঠাইখন হ'ল নামপং। অৰুণাচল চৰকাৰে প্ৰতিবহৰে জানুৱাৰী মাহত নামপঙ্কত পাংচাও উৎসৱৰ পাতে। উৎসৱৰ সময়ত ম্যানমাৰ চৰকাৰে পাংচাও পাচ তথা ম্যানমাৰলৈ যোৱাৰ অনুমতি প্ৰদান কৰে। সেই সময়ত সীমান্তৰ পৰা দুয়ো দেশে ২০ কিঃমিঃ পৰ্যন্ত অহা-যোৱাৰ সুযোগ দিয়ে।

বুৰজীয়ে ঢুকি পোৱা কালৰ আগৰ পৰাই পাটকাই গিৰিপথ আৰু নদী উপত্যকাইদি বিভিন্ন মঙ্গোলীয় আৰু অষ্ট্ৰিক গোষ্ঠীৰ লোকৰ অসমলৈ আগমন ঘটিছিল। ঐতিহাসিক সমলৰ মতে প্ৰাচীন কালত চীন দেশৰ পৰা বাগদাদ, ইৰাক আৰু পাকিস্তানলৈ যোৱা তিনিটা চিকিৰণ আছিল। ইয়াৰে শেষৰ পথটো দক্ষিণ চীনৰ মুনান প্ৰদেশৰ পৰা হুকং ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা আৰু বাংলাদেশ হৈ পাটালিপুত্ৰাইদি পাকিস্তান সোমাই আৰু দুটা পথৰ লগ লাগিছিল। এই পথেৰে অনেক তীকৰতবৰ্মী জনগোষ্ঠীৰ লোক অসমলৈ আগমণ ঘটে। বৰ্মাৰ হুকং উপত্যকাৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকালৈ ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ প্ৰাৰম্ভিক কাললৈকে মানুষ অহা-যোৱা কৰা পথ প্ৰশংস্ত হৈ আছিল। বহুবিভক্ত অসমৰ সাতবাঁ

মারি একবাজ কৰা চাওলুং চুকাফাও অ্বোদশ শতিকাত চীন দেশৰ যুনান প্রদেশৰ মুংমাওৰ পৰা বৰ্মাৰ হকং উপত্যকা হৈ পাংচাও গিৰিপথেৰেই সৌমাৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল। খামজাং উপত্যকাৰ নংয়াং হুদৰ আশে-পাশে বেচ কিছুকাল কটাইহে চুকাফাই সৌমাৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল। হোৱাংহো, মেকং, ডেল্টা চেলুৱেন আৰু ইবাৰতী নদী আদি পথেদি চুকাফা অহা পথেৰে চিংফৌ, খামতি, কাফে, আইটন, টুকং, তাঁচা, নজে, বাঞ্ছ, টুটচা, টাইফাকে, চেলুৱেন, ডুনিয়া, শ্যাম আদি অনেক জলগোষ্ঠীৰ লোক স্থায়ী বাসস্থানৰ সঞ্চানত অসমলৈ প্ৰৱেশন কৰিছিল। আহোম স্বৰ্গদেও চুড়াংফা বা বামুণীকোঁৰৰ সুসজ্জিত সেনাই আক্ৰমণ কৰিব বুলি ভুলি বুজি ল'বাৰজা চুকাফাই প্ৰতিশোধৰ অৰ্থে সন্মেলনে আগবঢ়ি আছে। আহোমসেনাই ল'বাৰজাক পৰামৰ্শ কৰি খামজাং নংয়াং হুদত দুয়ো পক্ষই হাত আৰু অন্ধ ধুই কুকুৰা কাটি সঞ্চি কৰে। সেই সঞ্চি অনুসৰি নিৰ্ধাৰিত কৰা নংয়াং হুদ আজিও ভাৰত আৰু ম্যানমাৰৰ সীমা হৈ আছে। উপৰ্যুপৰি তিনিবাৰকৈ আক্ৰমণ কৰি অসমৰ জনজীৱন বিদ্রোহ কৰি পেলোৱা দুৰ্বৰ্ম মানসকলো আহিছিল একে পথেৰেই। পিছত কেইবাজনো ইংৰাজ বিষয়াই মানসকল অহা পথৰ অনুসন্ধান কৰিছিল। সময়ৰ গতিত ধীৰে ধীৰে সুউচ্চ পাহাৰ, টিলামাটি, কোমল বোকা, দ-খাত, ডাঠ হাবি, মুৰলধাৰ বৰষুণ, সেমেকা জলবায়ু তড়ুপৰি মেলেবীয়া অধ্যুষিত পাটকাই গিৰিপথ ক্ৰমাগত নিষ্পাণ, আকৰ্ষণীয় ভূমিলৈ পৰ্যবসিত হয়।

ঐতিহাসিক ঘটনা পৰিকল্পনাত তাৎপৰ্যপূৰ্ণভাৱে যেন পতি ৫০ বছৰ অন্তৰে অন্তৰে পাটকাই পুনৰ জাগ্রত হৈ উঠে। বিগত পাঁচটা দশক জাপানে সংগোপনে পুহি বাখিছিল এছিয়া মহাদেশত নিজকে 'চুপাৰ পাৰা' হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ গোপন অভিলাষ। 'এচিয়া এচিয়াৰ বাবে' এই নীতিবে জাপানে পশ্চিমীয়া প্ৰভাৱ নাইকিয়া কৰিবলৈ উঠিগৰি লাগে। আয়তনত নিজ দেশতকৈ অনেক বৃহৎ চীন দেশক আক্ৰমণ কৰি বিদ্রোহ কৰি তোলে। চীনা সেনাপতি হিয়াংকাই থেকে সাগৰ গৃষ্টৰ পৰা বহু উচ্চতাত অৱস্থিত বছৰ কেউটা খাতুতে জলবায়ু অপৰিৱৰ্তিত হৈ থকা কুনমিঙ্গত সৈন্যসহ আশ্রম লৈ কোনোমতে জাপানক প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি থাকে। ইফালে জার্মান চেলুৱ হিটলাৰ আৰু ইটালীৰ ডিস্ট্ৰেক মুছলিনীৰ সমিলিত শক্তিয়ে পশ্চিম ইউৰোপ আৰু উত্তৰ আঞ্চলিকা নিজৰ দখললৈ আনে। দক্ষিণ আৰু পূৰ এছিয়াৰ প্ৰায়বোৰ দেশেই জাপানৰ কৰলত পৰে।

ইংৰাজৰ অৱস্থা পূৰ-পশ্চিম উভয়তে ধৰাশায়ী হ'ল। এছিয়াৰ বাজনৈতিক আকাশত জাপান নতুন সূৰ্য কাপে প্ৰতিষ্ঠিত হয়।

১৯৪১ চনৰ ৭ ডিচেম্বৰ। বাতি পুৰা। জাপানে অপ্রোচিতভাৱে পাৰ্ল হাৰবাৰত থকা আমেৰিকান নৌবাটিত থকা ১৮ খন যুদ্ধ জাহাজ, ৪০০খন উবাজাহাজ আৰু ৪ হাজাৰ সৈন্য বিক্ৰিসী বোমাৰে নাশ কৰি পেলায়। আমেৰিকাই জাপানৰ বিকদ্ধে যুদ্ধ ঘোষণা কৰে। বাজি উঠে গৃথিবীজুবি ২য় মহাযুদ্ধৰ দামায়। ১৯৪২চনৰ গ্ৰীষ্মকালত জাপানে ব্ৰহ্মদেশ অধিকাৰ কৰে। সেই আক্ৰমণ ইমান তীৰ আছিল যে জাপানী সেনাই ব্ৰহ্মদেশত প্ৰৱেশ কৰি বাটগুপ্তত জনপ্ৰাণীটো দূৰবে কথা এটা কুকুৰ পৰ্যন্ত দেখা নাছিল; সকলো জুইব লেলিহান শিখাত পুৰি ছাই হৈ গৈছিল। চীন-ব্ৰহ্মদেশ-ভাৰত বণভূমিত তীক্ষ্ণত হৈ উঠে জাপানী সেনাৰ আক্ৰমণৰ প্ৰকোপ। জাপানৰ অপ্রতিবোধ্য সামৰিক শক্তিৰ আগত মিত্ৰ বাহিনী চেদেলি-ভেদেলি হৈ পৰে। মিত্ৰকি জার্মানী সেনাৰ সমুদ্ধত তিৰ্থিব নোৰাবি অসমৰ পিলে পিছ হৰকি আছে। মিত্ৰবাহিনীৰ সেনাৰ লগতে ব্যবসায়িকসূত্ৰে থকা অনেক ইঙ্গ-ভাৰতীয় ভগনীয়াৰ ব্ৰহ্মদেশ ভগন আছিল অতি মৰ্মাণ্ডিক, হৃদয়বিদাৰক। অট্যু অৰণ্যৰ মাজেৰে ভীষণ বৰষুণ, বোকাময় পথ, নিৰ্দয় পাহাৰ-পৰ্বত বগাই, নৈ-খাল-বিল পাৰ হৈ দিনৰ পিছত দিন অবগনীয় দুখ-যন্ত্ৰণাৰে, অনিদ্রা অনাহাৰে প্ৰাণৰ মমতাত পদ্ব্ৰজে ভাৰতৰ সীমাৰ পিলে আহিবলগীয়া হৈছিল। দুৰত্বিক্রম্য পৰ্বতীয়া পথত মেলেবিয়া, পেটৰ অসুখ, জৰুৰ নাইবাৰ বনৰীয়া জন্ম, ডকাইত বা জাপানী বোমাৰ আক্ৰমণত অনেকে কৰ্ণভাৱে মৃত্যুক সাৰতি ল'বলগা হৈছিল। খাদ্যহীন, আশ্রয়হীন ভগনীয়াসকল ব্ৰহ্মদেশৰ মিচিনাৰ পৰা ৬০০ কিঃমিঃ পথ অতিক্ৰমি অসম পাওতে সময় লাগিছিল দুমাহ। দুৰ্ভীয়াসকলৰ প্ৰতিকুল পৰিবেশত ত্ৰিশ শতাংশই বাস্তাতে প্ৰাণত্যাগ কৰিছিল। অনেক অসহায় মাত্ৰে নিজৰ প্ৰাণ বক্ষাৰ্থে বেমাৰত ভোগা সন্তানক হাবিত পেলাই হৈ আহিবলৈও কুঠাবোধ কৰা নাছিল। প্ৰাণটোলৈ বৰ্ণনাতীত যন্ত্ৰণা সহি নামপঙ্কৰ শিবিবত উপস্থিত হৈয়ো বছতে পুনৰ উঠিব নোৰাবা হৈ মৃত্যু মুখত পৰিছিল। যথাৰ্থতে নামপং হৈ পৰিছিল (Hell Gate) নৰকৰ দ্বাৰ। গৃথিবীৰ মানৰ ইতিহাসৰ এটা কলঙ্কময় অধ্যায় এই হাজাৰ হাজাৰ ভগনীয়াৰ আশাহীন, নিৰাপত্তাহীন পদ্ব্ৰজে কৰা পশ্চাদপসৰণক বুৰজীবিদসকলে কৈছিল-'It was one of the most bider retreat of modern time.'

জাপানে চীনৰ বিকদ্ধে মুঠ সৈন্যবলৰ এক তৃতীয়াংশতকৈমো অধিক সৈন্য নিয়োগ কৰিছিল। কুনমিঙ্গত হিয়াংকাই থেকক প্ৰেচিঙ্গেট

ফ্রেকংলিন ডা কঙ্গভেল্টে বচদ পাতিরে সহায় করিছিল, যাতে জাপানী সেনা তাতে ব্যস্ত হৈ থাকে আৰু কোনো কাৰণতে আমেৰিকান সেনা বৃহৎ জাপানী সেনাৰ মুখামুখি হ'বলগীয়া নহয়। কিন্তু ব্ৰহ্মদেশ অধিকাৰ কৰি জাপানী সেনাই কুনমিঙ্গলৈ সামগ্ৰী কঢ়িওৱা চীনৰ জীৱনৰেখা স্বৰূপ বাৰ্মাৰ'ড বন্ধ কৰি দিয়াত জটিলতা আহি পৰে। এই বিখ্যাত ১১৪৪ কিঃমিঃ দৈৰ্ঘ্যৰ বাৰ্মাৰ'ড ১৯৩৭-৩৮ চনত দুইলাখ চীনা শ্ৰমিকে হাতত চিপৰাং-বেলচা লৈ কেতিয়াবা উদং হাত দুখনেৰে প্ৰায় বিনা পাৰিশ্ৰমিকে নিৰ্মাণ কৰে। বাৰ্মাৰ'ডৰ বিকল্প হিচাপে হিমালয়ৰ ১৬-২০ হাজাৰ উচ্চতাৰে ভাৰতবৰ্ষৰ পৰা চীনলৈ বিমানেৰে ইন্ধন-বহুপাতি যোগান ধৰিব লগীয়া হৈছিল। অসমৰ যোৰহাট লিডুৰ পৰা কুনমিঙ্গলৈ বৈমানিকসকলৰ পাটকাই পাংচাও নংয়াঙৰ ওপৰেৰে বিমান উৰিছিল। আমেৰিকাৰ পৰা ভাৰতবৰ্ষ হৈ চীনৰ কুনমিঙ্গলৈ ইষ্টোৱে আছিল সমগ্ৰ পৃথিবীৰ ভিতৰত আকাশমার্গৰ দীৰ্ঘতম আৰু জটিল যোগান পথ। দুৰ্যোগপূৰ্ণ বতৰ, আহকলীয়া পৰ্বতবোৰত বতৰৰ সঘন সলনি, প্ৰল তুষাবপাতৰ কাৰণে দ্বিতীয় মহাসমৰৰ এই পথছোৱা আছিল বৈমানিকসকলৰ কাৰণে ত্ৰাসৰ কাৰণ। বহু সময়ত দুঃটিনাত পতিত এচলীয়া পাহাৰৰ য'তে ত'তে সিঁচৰিত হৈ পৰি থকা বিমানৰ ধৰংসাৱশেষবোৰ চায়ে বৈমানিকসকলে পথ নিৰ্বাচন কৰিবলগীয়া হৈছিল। বিমান চালকসকলে সেয়ে এই আকাশীপথৰ নাম দিছিল-'ডী হাম্প'- পৃথিবীৰ কুঁজ। যুদ্ধৰ সময়ত এই আহকলীয়া পথেৰেই লিডুৰ পৰা কুনমিঙ্গলৈ ৬ লাখ মেট্ৰিক টন সামগ্ৰীৰ বপ্তানি কৰা হৈছিল। অধিক সামগ্ৰী কঢ়িওৱাৰ স্বার্থত বিপদৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰীসমূহো বিমান কৃতপক্ষই আঁতৰাই পেলাইছিল। বিনিময়ত এই সবাতকৈ অসংজ্ঞাতি আকাশমার্গত ৬০০ উৰাজাহাজ আৰু অন্যান্য সামগ্ৰীৰ লগতে ১০০০ জন লোকে দুঃটিনাত প্ৰাণ বিসৰ্জন দিছিল। আকাশত ছ্যাময়া মেঘৰ আচ্ছাদন, প্ৰচণ্ড বৰষুণ আৰু বহু দুৰ্লভ্য পাহাৰ-পৰ্বত অতিক্ৰম কৰি শ্ৰান্ত-ক্লান্ত হৈ পৰা অনেক বৈমানিকে খামজং উপত্যকাত অৱতৰণ কৰিব বিচাৰি হয়তো তলৰ জলাশয়, সমতল ভূমি, বোকাপানী আৰু অট্টব্য জংঘলৰ দ্বাৰা বাধাপ্ৰাপ্ত হৈ অনিবাৰ্যভাৱে নংয়াঙৰ গভীৰ পানীত হৈৰাই গৈছিল। অথবা নংয়াঙৰ কাৰণ ডাঠ হাবিত আশ্রয় লৈ থকা জাপানী সেনাৰ অক্রমণৰ চিকাৰ হৈয়ো বহু বিমান হৈৰাই গৈছিল নংয়াঙৰ বুকুত। তদুপৰি নংয়াং হুদত সাঁতুৰিবলৈ গৈয়ো বহু আমেৰিকান সেনা ঘন বোকাত পোতগৈ চিৰদিনৰ বাবে হৈৰাই গৈছিল বুলি জনা যায়। সেই কাৰণে সেনাবাহিনীৰ মাজত

পাংচাও পাচ (Hell Pass) আৰু নংয়াং হুদ 'লেক অৰ ন বিটাণ' হিচাপে খ্যাত হৈ পৰিছিল। হুদটোৰ পাৰত অনেক ডগা-চিগা লোৰ টুকুৰা, পাইপ আদিৰ উপৰিও হুদৰ পানীত ফটোগ্ৰাফী কৰি যুদ্ধৰ সময়ত ব্যৱহাৰ হোৱা উৰাজাহাজৰ ভগ্নাবশেষৰ সংস্কাৰ পোৱা গৈছে।

জাপানে বাৰ্মাৰ'ড স্তৰ কৰি দিয়াত আৰু বিপদসন্ধুল অকল 'ডী হাম্প' আকাশী পথেৰে কুনমিঙ্গলৈ যুদ্ধৰ সামগ্ৰী যতি নপৰাকৈ যোগান ধৰা কাৰ্য দুৰ্বল হৈ পৰে। দুৰ্যোগৰ এই চৰম মুহূৰ্তত প্ৰায় অখ্যাত, বিশৰ্ম্মল বুলি বিবেচিত সেনাবাহিনীৰ গুৰু দায়িত্ব ল'বলৈ আগবঢ়ি আহে জেনেৰেল জোচেফ বাৰেণ ষ্টীলৱেল। উদ্বিধ ষ্টীলৱেল বিকল্প পথৰ সংস্কাৰত তৎপৰ লৈ উঠিল। অৱশেষত গভীৰ বৰ্ষাৰণ্য, কোমল বোকামাটি, দ-খাত, থিয় পাহাৰ-পৰ্বত, অস্বাস্থ্যকৰ সেমেকা জলবায়ু, গ্লেবিয়া আদিৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱকো আওকান কৰি লিডুৰ পৰা পাংচাও পাচ, ব্ৰহ্মদেশৰ ছুং উপত্যকা আৰু মিচিনা হৈ কুনমিঙ্গলৈ ৰাঙ্গা তৈয়াৰ কৰাৰ পৰিকল্পনা চূড়ান্ত কৰিলৈ ষ্টীলৱেলে। বৃচ্ছ প্ৰধানমন্ত্ৰী উইল্লম চাৰ্টলে আৰম্ভণিৰে পৰা বিৰোধিতা কৰিলৈ। কিন্তু আমেৰিকানসকল বদ্ধপৰিকৰ; যিকোনো ত্যাগৰ বিনিময়ত ৰাঙ্গা তৈয়াৰ কৰি জাপানক প্ৰতিহত কৰিবই। সুদূৰ আমেৰিকাৰ পৰা কলকাতা হৈ ৰাঙ্গা নিৰ্মাণ কৰা আধুনিক যন্ত্ৰ-পাতি লিডু পালেছি। সুসজ্জিত আমেৰিকান সেনাব বুটজোতাৰ গচ্ছকত পাটকাই ক'পি উঠিল। পুনৰ মুখৰ হৈ উঠিল পাটকাই পাংচাও। ২৮ হাজাৰ নিশ্চো সেনা, ৩৫ হাজাৰ ভাৰতীয়, বৰ্মা আৰু চীন শ্ৰমিকৰ তেজেলিখা ইতিহাসেৰে ২৫ কোটি ডলাৰ ব্যয় সাপেক্ষে পাটকাইৰ বক্ষ বিদীৰ্ঘ কৰি অসমৰ পৰা বৰ্মাহৈ কুনমিঙ্গলৈ ৰাঙ্গা তৈয়াৰ হ'ল দুৰ্বহৰো কম সময়ত। তাত ২০০ টা ভাৰা- দোৱান কোৱা চীনা, কাচিন, লিডু, শ্বান, বিহাৰী, উৰিয়া, বঙালী আৰু অসমৰ নেপালী, গাৰো, বড়ো, বাভা, নগা, চাহবাগিষ্য আদিৰ কৰ্মীয়ে শ্ৰমদান কৰিছিল। প্ৰতিকুল পৰিৱেশত কৰণভাৱে মৃত্যু মুখত পৰিছিল ৩৭ হাজাৰ সৈনিক। আমেৰিকান সৈন্যসকলে এই গিৰিপথৰ নাম দিলে- *Man a mile road*^{১৪}, ছিয়াংকাই শ্বেকৰ পোষকতাত এই পথটো ষ্টীলৱেলৰ নামেৰে বখা হ'ল ষ্টীলৱেল ব'ড। যুদ্ধৰ সময়ত এই পথেৰে ৫০০০ খন গাড়ীৰে কঢ়িওৱা হৈছিল ৩৫০০০ টন সামগ্ৰী। জাপানী সেনা পৰাজয় স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য হ'ল। হিৰোচিমা আৰু নাগাচাকিত এটম বোম পেলাই আমেৰিকাই অমোচনীয় কলঙ্ক বচিলে। ৭২ খন দেশ, ১৭০ কোটি মানুহ, ১১ কোটি সৈনিক জড়িত হৈ পৰা ২৫ মহাসমৰত ৫ কোটিৰো অধিক মানুহৰ আভ্যন্তৰিক আমেৰিকানসকল বিনিময়ত

আমেরিকাই নিজকে বিজয়ী বুলি ঘোষণা করিলে। মানুষ ইতিহাসের এয়া সর্বকালের দুঃসময়, এক কলঙ্কিত অধ্যায়। আমেরিকার সেনাই বিদায় মাগিলে; লগে লগে দুঃসময়ের ব্যস্ততম গিরিকল্পা পাটকাই, পাঁচাও, নংয়াঙ্গলৈ নামি আহিল মরিশালীৰ নিষ্কৃতা। শত শত যুগের অনেক ঐতিহাসিক প্রাকৃতিক ঘটনা পরিষটনাৰ নীৰৰ সাক্ষী এই পাহাৰ, গিৰিপথ, উপত্যকা, সৰোৱৰ আজি পাহাৰণিৰ আটল গৰ্ভত, এক বিস্মৃত অতীত।

ইতিহাসের পুনৰাবৃত্তি হয়। ২য় মহাযুদ্ধের তিনিকুৰিৰো অধিক কাল পিচত পাটকাই, পাঁচাও, ছকৎ উপত্যকাত হেৰাই যোৱা ষ্টীলৱেল ব'ড পুনৰ জাগ্রত কৰা প্ৰচেষ্টা চলিছে। ১৭২৬ কিঃমিঃ দৈৰ্ঘ্যে ষ্টীলৱেল ব'ডৰ ১০৩৩ কিঃমিঃ আছে চীনদেশত, ৬৩২ কিঃমিঃ ম্যানমাৰত আৰু বাকী ৬১ কিঃমিঃ হে ভাৰতৰ অন্তৰ্ভুক্ত। চীনদেশৰ ভিতৰৰা অংশে কেতিয়াবাই উন্নত কৰা হৈছে। ১৯৯১-৯২ চনৰ ভাৰতৰ বৰ্ষৰ ‘পুৰৱেল চোৱা নীতি’ৰ আধাৰত কেল্লীয় চৰকাৰে অসমত থকা অংশৰ ৫৮ কিঃমিঃ ১৫০ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ ঘোষণা কৰি সীমাস্তলৈকে উন্নীত কৰিছে। ম্যানমাৰ ফালৰ চিমকুইয়াঙ্গলৈকে প্ৰায় ১২০ কিঃমিঃ পথেহে অচল হৈ আছে। এই পথ যাতায়াতৰ উপযোগী কৰি তুলিলে অসম দক্ষিণ-পূৰু এচিয়ালৈ যোৱা মুখ্যদ্বাৰ হৈ পৰিব। ফলত পৰ্যটন, ব্যৱসায় আদিৰে অসম লাভাবিত হ'ব, চোৱাং ব্যৱসায় বক্ষ হ'ব, উপপন্থ নাশ হ'ব। এচিয়া সংযুক্ত মজবুত পথ, তেলৰ পাইপ-লাইন, বেল যোগাযোগ, শক্তি বিনিয়য়, কাৰ্যক্ষম মানুৰ সম্পদ, তথ্য আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাবে উন্নৰ-পূৰ্বাঞ্চল দ্রুত উন্নয়নশীল অঞ্চল হৈ পৰিব। ‘লুক ইষ্ট পলিটিয়ে অসমলৈ মাথো উন্নয়নৰ সম্ভাৱনা অনাৰ বিপৰীতে ইয়াৰ অনাগত নেতৃত্বাচক পৰিণতিৰ বিষয়েও কিছু চিন্তাশীল ব্যক্তিয়ে শক্তা থকাশ কৰিছে। পাটকাইৰ সিপাৰৰ দক্ষিণ-পূৰু এচিয়াৰ এই ভূ-খণ্ড আজিও যেনৰ বহস্যৰে আবৃত। চীন, ম্যানমাৰ, বাংলাদেশ, পাকিস্তানৰ ভাৰতৰ প্রতি বন্ধুত্বপূৰ্ণ মনোভাৱ এতিয়াও সন্দেহৰ উৰ্ক্কত নহয়। আনহাতে এইকেইখন বাজ্যৰ পাৰম্পৰিক সহযোগীতা মন কৰিবলগীয়া। পাকিস্তানে ম্যানমাৰক মাৰণাল্লোৰে সহায় কৰাটো পুৰণি অভিযোগ। কোৰিয়া বৰ্তমান ম্যানমাৰৰ নিউক্লিয়াৰ সহযোগী বাষ্ট। লাওচ, ভিয়েটনাম, ম্যানমাৰ, দ্রাগছৰ সোগালী ত্ৰিভূজ, য'ব পৰা মিজোৰামেৰে সেই দ্রাগছ আহি অসম সোমায়। সন্ত্রাসবাদ, এইড্চ, আফিং, হিৰইন অবেধ মাৰণাল্লোৰ এইবোৰ অঞ্চল প্ৰাণকেন্দ্ৰ। ৰঙা চীনক চিনা টান। পণ্ডিত নেহক, কৃষ্ণ মেনন, বি.এম. মল্লিক, জেনেৰেল কোল্পৰ দিল্লি কেন্দ্ৰিক

পলিটিয়ে ১৯৬২ চনত চীনক অনাহত আক্ৰমণ, দালাই লামাক বাজনেতিক আশ্রয় দিয়া আদি কাৰণত চীন ভাৰতৰ প্ৰতি কষ্ট। অৰূপাচল নিজৰ বুলি দাবী কৰা চীনে ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীয়ে অৰূপাচল অৰ্মণ কৰিলে প্ৰতিবাদ জনায়; কিষ্ট অৰূপাচলবাসীক পাচপট-ভিত্তা অবিহনে চীন অৰ্মণৰ অনুমতি দিয়ে। দ্রঁণ আক্ৰমণৰ বাবে ভাৰতৰ মাটি আমেৰিকাই ব্যৱহাৰ কৰিব বিচাৰিলেও আপত্তি দৰ্শাই অথচ সেইচীনেই ম্যানমাৰৰ সাগৰীয় পথেৰে জাহাজ-চাৰমেৰিণত ম্যানমাৰৰ পতাকা উৰাই ভাৰতৰ সাগৰীয় উপকূল অঞ্চলৰ চোৱাং তথ্য সংগ্ৰহ কৰে বুলি অভিযোগ আছে। লাডাখ আৰু জম্বু-কাশ্মীৰেৰে অপৰোচিতভাৱে আন্তৰ্জাতিক সীমা উলংঘন কৰি চীনা সেনাই ভাৰতৰ মাটি নিজৰ বুলি সঘনাই দাবী কৰি আহিছে। চীনে বাংলাদেশৰ সোণাদিয়াত এটি অত্যাধুনিক বিমানবন্দৰ, পাকিস্তানৰ গদৰ নামৰ ঠাইত সামুদ্ৰিক বন্দৰ আৰু শীলংকাৰ হামবানটোটা বন্দৰটো নতুন প্ৰযুক্তিৰে উন্নত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। কৰ্মোদিয়া, মৰিচাচ আৰু পুৰ-আফিকাৰ সৈতেও সামুদ্ৰিক যাতায়ত স্থাপন কৰিছে। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নীতি-নিয়ম বিস্রূত দি ব্ৰহ্মপুত্ৰ জাংমো, ডাঙু, জিয়াসা, জিয়েসু আদি বৃহৎ নদী বাঙ্গ দি অসম তথা ভাৰতৰ সৰ্বনাশ কৰিবলৈ ওলাইছে। চীনদেশৰ বৈদেশিক নীতি অতি উন্নত। ২০১৩ চনৰ প্ৰতিৰক্ষা শিতানত ধাৰ্য্য কৰিছে ১১৯ বিলিয়ন ডলাৰ, যি পৰিমাণ ভাৰতৰ তিনিশুণ। কোনো প্ৰকাৰে ভাৰত আৰু উন্নৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ কৰিদৰ্শকৰণ — শিলিগুৰি অঞ্চল যদি উপগ্ৰহীয় দ্বাৰা বক্ষ কৰি দিয়া হয়, যিটো চীনে ইচ্ছা কৰিলে বাংলাদেশ আৰু অসমত থকা বাংলাদেশীৰ সহায়ত সহজে কৰিব পাৰে; তেতিয়া অসমৰ বিপদ অনিবার্য। ভৱিষ্যতে অনাকাৰ্থিত বিপদৰ সময়ত অসমীয়া মানুহে আশ্রয় ল'ব পৰা বাজ্যকেইখন হ'ল পশ্চিমবঙ্গ, বিহাৰ আৰু উৰিয়া অথচ অসমীয়া মানুহৰ এই চুবুৰীয়া বাজ্যকেইখনৰ সৈতে সদ্বৰ্তৰ কৰ। ইতিমধ্যে বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ নামত বিছিন্ন হৈ পৰা সকলোৱে অনাগত ভৱিষ্যতৰ প্ৰতি লক্ষ্য বাধি একহৈ নাগালেণ্ড, মণিপুৰ, মিজোৰাম আদি বাজ্যসমূহৰ সৈতেও সমষ্টয়ৰ দোলেৰে বাঙ্গ খাই শক্রপক্ষৰ আক্ৰমণৰ বিপক্ষে মাৰবাঙ্গি প্ৰতিৰোধ গঢ়ি তোলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া উচিত বুলি চিন্তাবিদসকলে মন্তব্য আগবঢ়াইছে। কোনোও নাজানে নংয়াং, পাঁচাও গিৰিপথ, খামজাং উপত্যকা সমৰিষ্ট পাটকাই পৰ্বতমালাই উদাৰ বক্ষত অনাগত ভৱিষ্যতে কি ঘটনা-পৰিষটনা সামৰি লয়! সেয়া ক'ব ক্ষমাহীন সময়েহে।